

munikace obecní, nezákonné a nemůže proto jeho přestoupení býti stíháno policejně-trestně. Opačný postup úřadu je v rozporu se zákonem.

Č. 12.359.

Samospráva obecní: * Poplatník může se domáhati v rozpočtovém řízení toho, aby byla vyloučena nebo přiměřeně snížena rozpočtová položka na plnění obce z vypověditelné smlouvy z důvodu, že daným poměrům již neodpovídá, aby obec v onom smluvním poměru setrvala i nadále.

(Nález z 2. dubna 1936 č. 17.909/35.)

V ě c: JUDr. Karel Jindřich S. v Teplicích-Šanově proti rozh. zem. výboru v Praze, intim. výměrem zem. úřadu v Praze z 26. prosince 1932, o obecním rozpočtu.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí, pokud jde o položky, týkající se odměn náměstků starostových, členského příspěvku Svazu německých samosprávných sborů, služebního platu ředitele W., subvence divadla a mezd obecních dělníků, se zrušuje pro nezákonnost. Jinak se stížnost zamítá pro bezdůvodnost.

D ů v o d y: Nař. rozhodnutím zamítl úřad v cestě instanční odvolání st-lovo z usnesení městského zastupitelstva v Teplicích-Šanově o schválení rozpočtu na r. 1932, pokud šlo o položky na odměny náměstkům obecního starosty, členský příspěvek Svazu samosprávných těles, služební plat ředitele W., subvence divadlu a mzdy obecním dělníkům, a to v podstatě proto, že jde o akty, jež jsou svojí povahou hospodářskou dispozicí; v oboru hospodářské správy obecní však nedává instanční příslušnost rozhodovací vyšší stolici oprávnění, aby opatření obce nahradila jinou hospodářskou dispozicí, ani aby tuto jinou disposici obci ukládala. Neboť základní myšlenka obecního zřízení (§ 28), že obec sama spravuje své záležitosti majetkové a že jedině ona je subjektem hospodařícím, byla by úplně zvrácena, kdyby dispozice, k nimž je třeba vůle subjektu hospodařícího, mohly býti nahrazovány vůlí svazu nebo orgánu jiného. Vyšší stolice může ovšem usnesení hospodářské povahy pro nezákonnost nebo z důvodů neúčelnosti zrušiti, pouze však ke konkrétní stížnosti proti tomu kterému usnesení včas vznesené, nikoli ke stížnosti proti rozpočtovým položkám, které jsou pouhým důsledkem toho kterého pravoplatného usnesení v oboru hospodářské správy obecní. — Námitky, jimiž st-l brojil v odvolání proti tomu, že obec neplní řádně povinnosti, jež jí náleží jakožto vykonavatelce policie komunikační a bezpečnostní, zamítl žal. úřad vysloviv, že nesměřují proti rozpočtu a nelze se jimi proto v rámci sporu o obsah rozpočtu zabývat. K námitkám, že »věcné výdaje« jsou vzhledem k poklesu cen vysoko odhadnuty, a k žádosti o jejich přezkoušení, uvedl žal. úřad v nař. rozhodnutí, že st-l neuvádí konkrétně, které výdaje, na kterých položkách a oč by

měly býti sníženy v důsledku toho kterého poklesu cen, obmezuje se na pouhé všeobecné, nikterak nekonkretisované výše citované tvrzení. Poněvadž pak přezkoumací právo vyšší stolice je dáno přesně rámcem podaného odvolání, nedává toto v daném případě zem. výboru dostatečného podnětu, aby napadené usnesení ve vytčeném směru přezkoumal.

O stížnosti podané na toto rozhodnutí uvažil soud:

Nař. rozhodnutí zastává názor, že úřad, rozhoduje v cestě instanční o odvolání poplatníka z usnesení obec. zastupitelstva o schválení obec. rozpočtu, nemůže již zkoumati, zdali byl právem do rozpočtu vložen výdaj, zakládající se na pravoplatném usnesení obec. zastupitelstva a tvořící proto pro obec pravoplatný titul. Z toho důvodu zamítl žal. úřad odvolání, pokud se týkalo položky odměn náměstkům starostovým, členského příspěvku Svazu něm. samosprávných sborů, služebního platu ředitele W., subvence divadla a mzdy dělníků. Stížnost popírá tento názor tvrdíc, že pravoplatnost usnesení obec. zastupitelstva nemůže ještě zabraňovati, aby obec při preliminování určitých vydání nezkoumala, zda ono dřívější usnesení odpovídá změněným hospodářským poměrům obce, a že poplatník může proti rozpočtovému usnesení namítati, že obec. zastupitelstvo tak neučinilo. Soud shledal stížnost důvodnou.

Obec sdělávajíc rozpočet musí za všech okolností do rozpočtu zařaditi platy zakládající se na vykonatelném právním titulu (odst. 2 § 7 zákona č. 329/1921 Sb.), t. j. právním titulu, kterým byl založen o b c i z á v a z e k k určitému peněžitému plnění, vůči obci vynutitelný. Usnesení obec. zastupitelstva, třebaže nebylo poplatníky naříkáno a stalo se proto formálně pravoplatné, nezakládá však samo o sobě ještě právní titul proti obci ve prospěch osob třetích. K tomu jest zapotřebí, aby obec u provedení tohoto pravoplatného usnesení oproti osobě, jež z onoho usnesení má nabýti práva, se platně zavázala buď tím, že jí ono usnesení dala patřičným způsobem na vědomí, nebo že uzavřela na základě onoho usnesení s touto osobou právní jednání obec zavazující. Nemůže tedy ovšem poplatník se obracet proti preliminování výdaje, na jehož vyplacení již třetí osoba nabyla právního nároku, námitkou, že onen nárok jí neměl býti přiznán, nýbrž mohl by pouze vytýkati, že jí takovýto nárok podle dotyčného pravoplatného usnesení obec. zastupitelstva buď vůbec nebo v preliminované výši nepřisluší. Mimo tento případ však formálně pravoplatné usnesení obec. zastupitelstva hospodářského rázu — které ovšem podle stálé judikatury nss, pokud se stalo za platnosti zákona č. 329/1921 Sb. a má míti vliv na rozpočet dotyčného roku nebo let pozdějších, má míti náležitosti usnesení rozpočtového — opravňuje sice zásadně obecní správu, aby opatření, jež jsou obsahem onoho usnesení, provedla, tedy po případě také, aby do obecního rozpočtu za účelem provedení onoho usnesení vložila potřebnou výdajovou částku. Leč to neznamena, že by obec mohla tak učiniti za všech okolností. Je-li ku provedení takového usnesení zapotřebí opatřiti úhradu, tedy má-li za účelem jeho provedení do rozpočtu býti vložena výdajová položka, musí obec. zastupitelstvo, rozhodujíc o rozpočtu, uvažiti, odpovídá-li ono usnesení hospodářským poměrům v době usnášení o rozpočtu. Nelze proto ani poplatníkům upírati oprávnění, aby opravným prostředkem

proti usnesení o rozpočtu namítali, že se od doby, kdy ono usnesení hospodářského rázu bylo učiněno, finanční poměry obce změnily tou měrou, že ono usnesení, které snad dříve vzhledem k finanční situaci bylo pro obec výhodným a účelným neb aspoň přípustným, pozbylo důsledkem změny hospodářských poměrů této povahy, a že obec k této okolnosti při schválení rozpočtu nehleděla. Je pak věcí úřadu odvolacího, aby tyto okolnosti uvážil a rozhodl, zda obec mohla za tohoto nového stavu věci ony výdajové položky do obecního rozpočtu vřaditi čili nic.

Tomu nestojí v cestě ani právo hospodářského sebeurčení obce (§ 28 obec. zř.), na něž poukazuje žal. úřad. Je zajisté pravda, že odvolací stolice není oprávněna, aby opatření obce v oboru hospodářské správy nahradila jinou hospodářskou disposicí, ani aby takovou jinou disposicí obci ukládala. O to však při sporných dnes položkách nejde. Žal. úřadu tanulo patrně na mysli, že nemůže obci ukládati, aby zrušila právní poměry, jichž důsledkem jsou sporné výdajové položky v rozpočtu. Jde-li však o právní poměr, který je během rozpočtového roku se strany obce vypověditelný (zrušitelný), pak je povinností obce, aby sestavujíc rozpočet uvážila pokaždé, odpovídá-li ještě její hospodářské a finanční situaci nynější, aby v onom právním poměru nadále setrvala. Usnásějíc se na preeliminování výdajů z takového poměru pro obec plynoucích činí obec implicity usnesení, že nehodlá použití svého oprávnění, aby onen poměr zrušila (vypověděla), jinými slovy: disponuje ze své vůle pozitivně, že onen poměr nadále prodlužuje. Proti tomu je však poplatníku — jako proti každé disposici obce — volno namítati, že prodlužování onoho vypověditelného právního poměru je za nynějších poměrů pro obec hospodářsky nevýhodné, a domáhati se toho, aby příslušné rozpočtové položky byly vyloučeny, po případě adekvátně sníženy. Povinností odvolací stolice je pak, aby ono usnesení po této stránce přezkoumala a — dojde-li k úsudku, že není pro obec prospěšné, — vyloučením, po případě snížením naříkaných položek zmíněné hospodářské disposici obce — prodloužiti dosavadní poměr, pro obec nyní nevýhodný, — zabránila.

Žal. úřad měl tudíž při sporných dnes položkách nejdříve zkoumati, zdali v době, kdy bylo usnesení o obecním rozpočtu učiněno, příslušelo snad třetí osobě neodvolatelné (nevypověditelné) právo na provedení dřívějších pravoplatných usnesení obec. zastupitelstva, a mohl pouze v případě, když by byl zjistil, že obci vzniknou z titulu takového neodvolatelného práva v rozpočtovém roce výlohy ve výši rozpočtených položek, vysloviti, že obec jest svými dřívějšími usneseními vázána. V případě však, že by takových neodvolatelných práv třetích osob nebyl shledal, byl povinen zkoumati, zdali jsou oprávněny námítky vznesené st-lem již v jeho odvolání, že další provádění dřívějších usnesení obce není toho času již pro obec vzhledem k změněným hospodářským poměrům účelno. Ježto tak neučinil, vycházejíc z nesprávného právního názoru, že mu ustanovení § 28 obec. zřízení v tom brání, jest nař. rozhodnutí v tomto ohledu nezákonným a bylo je v tomto směru zrušiti podle § 7 zák. o ss. — — —

Stížnost brojí dále proti výroku žal. úřadu, že námitky odvolání, týkající se zanedbání komunikační a bezpečnostní policie, nesměřují proti rozpočtu, a vytýká, že poplatník může žádati, aby obec tyto úkoly plnila dříve než subvencuje divadlo, koncerty, platí svým dělníkům vyšší mzdy atd. Neprávem.

Předmětem rozpočtového řízení jest úprava rozpočtu. V odvolání k žal. úřadu uvedl st-l, že obec se nestará o stavbu silnic a o policii. Nebrojl tím proti určitým položkám v rozpočtu uvedeným, ani nežádal za zařazení jiných položek. Právem proto žal. úřad vyslovil, že se ony námitky vůbec netýkají rozpočtového řízení.

Rovněž bezdůvodnou je další námitka stížnosti, týkající se věcných nákladů. Žal. úřad prohlásil, že se odvolání st-lovo v tomto ohledu omezuje na všeobecné nekonkretisované tvrzení. Oproti tomu uplatňuje stížnost, že stačilo, když st-l v odvolání uplatňoval, že od roku 1930 ceny značně klesly, takže úřad, kterému výsledky roku 1930 byly známy, měl u všech nákladů vyšetřiti nižší potřebu v r. 1932, aniž st-l byl povinen uvést jednotlivé položky rozpočtové, u nichž lze s poklesem věcné potřeby počítati.

Obecní rozpočet obsahoval různé položky na věcné výdaje. Chtěl-li st-l, aby odvolací úřad zkoumal správné preliminování věcných výdajů vzhledem k sníženým cenám, měl ony položky, jichž přezkoumání odvolacím úřadem se chtěl domáhati, uvést a udati, jaké částky by podle jeho názoru dostačovaly k uhrazení dotyčné věcné potřeby a z kterých okolností to dovozuje. Všeobecné tvrzení, že ceny věcných potřeb od roku 1930 poklesly, nedostačovalo ještě k tomu, aby úřad byl povinen určité rozpočtové položky podrobiti svému přezkoumání po stránce správnosti preliminovaných částek.

Č. 12.360.

Policejní věci: Trestní řízení upravené policejním trestním řádem č. 65.000/1909 (R. T. č. 136/1909) jest ovládáno zásadou oficiálnosti.

(Nález z 3. dubna 1936 č. 11.354/36.)

V ě c: Okr. nem. pojišťovna v Užhorodě proti rozh. zem. úřadu v Užhorodě z 23. června 1933 o přestupku zákona č. 221/1924 Sb.

V ý r o k: Naříkané rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Stěžující si pojišťovna žádala okr. úřad v Užhorodě za potrestání Oskara H. v Malých Gejovcích pro přestupek § 260 lit. a) zákona č. 221/1924 Sb., ježto zaměstnané dělníky k nemocenskému, invalidnímu a starobnímu pojištění nepřihlásil.

Rozsudkem okr. úřadu v Užhorodě z 26. listopadu 1932 byl Oskar H. ve smyslu § 155 č. 2 policejního trestního řádu od obžaloby osvo-bozen. V důvodech se uvádí, že na vyzvání okr. úřadu předložila okr. nem. pojišťovna seznam 18 dělníků, kteří na vinici obviněného prý pracovali po dobu od jednoho až do pěti dnů, neuvedla však v tomto seznamu data, na základě kterých bylo by lze zjistiti, zda v daném pří-